

KAMER VOOR HET NOTARIAAT

Beslissing in de zaak onder nummer van: C/05/402641 KL RK 22-44

KAMER VOOR HET NOTARIAAT IN HET RESSORT ARNHEM-LEEUWARDEN

Kenmerk: C/05/402641/ KL RK 22-44
C/05/402643/ KL RK 22-45

beslissing van de kamer voor het notariaat

op de klacht van

[klager],

wonende te [woonplaats klager],

hierna te noemen: **klager**,

tegen

1.

[de notaris],

notaris in de gemeente [vestigingsplaats notaris],

hierna te noemen: **de notaris**,

2.

[de oud-notaris],

voormalig notaris in de gemeente [vestigingsplaats oud-notaris],

thans kandidaat-notaris in de gemeente [vestigingsplaats oud-notaris],

hierna te noemen: **de oud-notaris**.

De notaris en de oud-notaris worden tezamen genoemd: **de notarissen**.

1. Het verloop van de procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

1.2. De klachtzaak is ter zitting van 3 oktober 2022 behandeld, waarbij zij
verschenen klager enerzijds en de notarissen anderzijds.

2. De feiten

2.1. Mevrouw [moeder] (hierna: moeder) is weduwe van de heer [X].

Moeder heeft drie kinderen: [A], [klager] (klager) en [C].

2.2. Moeder heeft op een eerder moment in haar leven ten overstaan van de
oud-notaris een levenstestament opgemaakt, waarbij zij [A] volmacht heeft verleend
voor financiële of medische beslissingen indien zij daar zelf niet meer toe in staat is.

2.3. Moeder heeft enige tijd bij [A] in Zwitserland gewoond. In september 2021 is
zij terugverhuisd naar Nederland. Moeder is toen vanwege psychotische klachten
opgenomen in een GGZ-instelling in [vestigingsplaats GGZ|-instelling], waar zij
sindsdien verblijft.

2.4. Klager heeft voor moeder een afspraak met de oud-notaris gemaakt voor een
gesprek op 10 maart 2022 over haar wensen voor (wijzigingen in) haar
levenstestament. Naar aanleiding van dat gesprek heeft de oud-notaris een

conceptakte opgesteld, waarbij de volmacht wordt uitgebreid naar alle drie de kinderen.

2.5. Op 17 maart 2022 heeft klager moeder naar het kantoor van de notarissen gebracht voor een afspraak met de oud-notaris om het levenstestament te passeren. Nadat de oud-notaris enige tijd alleen met moeder had gesproken, heeft hij besloten het levenstestament op dat moment niet te passeren.

2.6. Op 30 maart 2022 heeft moeder een verklaring ondertekend waarin zij aangeeft dat het door de oud-notaris opgestelde concept overeenkomt met haar wensen en dat zij daarom spoedig haar gewijzigde levenstestament wilde laten passeren. Ook is er in die periode telefonisch contact geweest tussen moeder en de oud-notaris, waarin zij nogmaals haar wensen voor haar levenstestament bevestigde. Verder zijn op verzoek van moeder twee verklaringen aan de notarissen overgelegd, van de behandelend arts van moeder alsmede van een onafhankelijk arts. Beiden verklaarden dat zij moeder wilsbekwaam achtten om te oordelen wat voor soort begeleiding/verzorging/hulp en wat voor woonsituatie in de nabije toekomst haar het meest zou baten.

2.7. Vervolgens werd er een nieuwe afspraak gemaakt, ditmaal met de notaris, voor een gesprek op 12 april 2022. Nadat de notaris alleen met moeder had gesproken, is ook klager bij het gesprek betrokken. Zij bespraken enkele mogelijke wijzigingen in het conceptlevenstestament van moeder.

2.8. Op 13 april 2022 heeft de notaris, met toestemming van moeder, de kinderen van moeder een e-mail gestuurd. Hierin schreef de notaris dat het op dat moment een onrustige periode voor moeder was, mede in verband met een aanstaande verhuizing en haar opname in de GGZ-instelling. Daarom achtte de notaris het op dat moment niet verstandig en verantwoord om notariële stukken te passeren waarbij moeder anders bepaalde dan zij eerder had gedaan. Verder gaf de notaris aan dat het moeder vrij stond om op eigen verzoek en op eigen initiatief een afspraak met hem te maken om haar wensen te laten vastleggen.

2.9. Naar aanleiding van die e-mail heeft klager de notaris nogmaals verzocht om het gewijzigde levenstestament voor moeder te passeren. De notaris heeft hieraan geen medewerking verleend en zich voor het overige beroepen op zijn geheimhoudingsplicht.

3. De klacht en het verweer

3.1. Klager vindt dat de notarissen moeder groot onrecht hebben aangedaan door, ondanks vele gesprekken met moeder en brieven van artsen, geen medewerking te verlenen aan het passeren van het levenstestament. Het is in moeders belang dat haar wil wordt vastgelegd zoals ze deze meerdere malen heeft aangegeven.

3.2. Op het verweer van de notarissen zal de kamer hierna, voor zover het verweer van belang is voor de beoordeling van de klacht, nader ingaan.

4. De beoordeling

4.1. Ingevolge artikel 93 lid 1 Wet op het notarisambt zijn notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen aan het tuchtrecht onderworpen ter zake van handelen of nalaten in strijd met hetzij enige bij of krachtens deze wet gegeven bepaling, hetzij met de zorg die zij behoren te betrachten ten opzichte van degenen te wier behoeve zij optreden en ter zake van handelen of nalaten dat een behoorlijk notaris, toegevoegd notaris of kandidaat-notaris niet betaamt. De kamer dient derhalve te onderzoeken of de handelwijze van de notarissen een verwijtbare gedraging in de zin van dit artikel oplevert.

4.2. De kamer overweegt dat als uitgangspunt geldt dat iemand die handelingsbekwaam is, geacht moet worden zijn belangen te kunnen behartigen. Iemand die handelingsbekwaam is, moet dan ook de gelegenheid krijgen om zijn of haar levenstestament op te maken ten overstaan van een notaris. Een notaris is wettelijk verplicht hieraan zijn medewerking te verlenen, tenzij hij gegronde redenen heeft om zijn medewerking te weigeren.

4.3. Net als bij iedere akte dient een notaris ook bij het opmaken van een levenstestament te beoordelen of zijn cliënt in staat is om zijn wil te bepalen. Indien er aanleiding bestaat om daar aan te twijfelen, dient een notaris de geestesgesteldheid van zijn cliënt nader te onderzoeken. Door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie is een Stappenplan Wilsbekwaamheid (hierna: het Stappenplan) opgesteld. Het Stappenplan is ontwikkeld als handvat voor (kandidaat)notarissen bij de beoordeling van de wilsbekwaamheid van een cliënt. In het Stappenplan staan indicatoren vermeld die aanleiding kunnen zijn voor een nadere beoordeling van de wilsbekwaamheid. Bij die beoordeling zal het in belangrijke mate aankomen op zowel de inhoud van de gesprekken die de (kandidaat)notaris met de cliënt voert, als de wijze waarop de cliënt zich daarbij presenteert.

4.4. De kamer is het met klager eens dat het in beginsel in het belang van moeder is dat zij haar wensen voor een levenstestament ten overstaan van een notaris kan vastleggen. Echter, gelet op het door de notarissen gevoerde verweer, is de kamer van oordeel dat de notarissen niet klachtwaardig hebben gehandeld door in de periode maart/april 2022 geen levenstestament voor moeder te passeren. De kamer licht dit als volgt toe.

4.5. De notarissen hebben terecht in hun verweer aangevoerd dat een aantal zowel objectieve als subjectieve indicatoren aanleiding gaf tot het volgen van het Stappenplan. Hierbij ging het onder meer om de opname van moeder in de GGZ-instelling, haar medische conditie althans haar ziekte/aandoening en het feit dat het initiatief voor de afspraak niet van moeder zelf kwam.

4.6. Uit de stukken blijkt dat de notarissen ieder afzonderlijk meerdere malen met moeder hebben gesproken om haar wil te verifiëren, in welke gesprekken de notarissen meerdere stappen uit het Stappenplan hebben gevolgd. Op basis van de aangeleverde gegevens en de inhoud van de gesprekken met moeder, waren de notarissen er niet van overtuigd dat moeder de gevolgen van het levenstestament op dat moment kon overzien. Hierbij heeft de notaris opgemerkt dat de inhoud van het gesprek van 12 april 2022 doorslaggevend is geweest voor zijn beslissing om in die week geen akte voor moeder te passeren. Vanwege zijn geheimhoudingsplicht kan de notaris niet uitweiden over de inhoud van het gesprek van 12 april 2022, aldus de notarissen in hun verweer.

4.7. Naar het oordeel van de kamer was het aan de notarissen om vast te stellen of moeder voldoende bekwaam was om de inhoud van de akte te begrijpen. Hierbij was het eigen oordeel van de notarissen kort voorafgaand en tijdens het beoogde moment van passeren doorslaggevend. Eerdere wilsverklaringen van moeder, waaronder verklaringen tegenover klager, doen hieraan niets af. Ook de verklaringen omtrent de wilsbekwaamheid van moeder van de behandelend arts en een onafhankelijk arts doen hieraan niets af, nu deze verklaringen enkel zien op de wilsbekwaamheid van moeder ten aanzien van beslissingen omtrent de gewenste soort begeleiding/verzorging en hulp en niet specifiek op de wilsbekwaamheid ten aanzien van de in het levenstestament opgenomen rechtshandelingen en de gevolgen daarvan.

De notarissen hebben op zorgvuldige wijze de wilsbekwaamheid van moeder beoordeeld door op meerdere momenten met moeder te spreken om haar wil te verifiëren. Omdat de notarissen naar aanleiding van de gesprekken met moeder niet de volle overtuiging hadden dat het gewijzigde levenstestament de wil van moeder bevatte, dat moeder de inhoud ervan begreep en dat zij haar wil zonder ongewenste beïnvloeding van derden aan de notarissen kenbaar heeft kunnen maken, hebben de notarissen naar het oordeel van de kamer niet onzorgvuldig gehandeld door op dat moment hun medewerking op te schorten en moeder hierover te informeren.

4.8. Gelet op voorgaande zal de kamer de klacht ongegrond verklaren.

5. De beslissing

De kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

Deze beslissing is gegeven door mr. M.L. Braaksma, voorzitter, mr. M.R.H. Goossens en

mr. D. Vergunst, leden, en in tegenwoordigheid van mr. K.K.H. Wagemaker, secretaris, door de voorzitter in het openbaar uitgesproken op 20 oktober 2022.

De secretaris

De voorzitter

Tegen deze beslissing van de kamer voor het notariaat kunnen partijen binnen dertig dagen na de datum van verzending van deze beslissing hoger beroep instellen bij het gerechtshof Amsterdam, Postbus 1312, 1000 BH Amsterdam.